

Behandelingsvoorstel voor de commissie Ruimte en Groen

Onderwerp: Rol van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de relatie tot de provincie Utrecht

Cie-datum : 1 juli

Cie-nummer: 2004REG88

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: -	inspraak: nee
eerdere behandeling in cie: nee	op:
in PS: nee	op:

Behandelend ambtenaar: I.A. Bos

toestel: 3424

Portefeuillehouder: Lokker

Inleiding

In bijgaande notitie is ter informatie de rol van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de relatie tot de provincie uitvoerig beschreven. In deze inleiding wordt hiervan een korte samenvatting gegeven.

DLG is sinds 1995 een gemeenschappelijke uitvoeringsdienst van LNV en de twaalf provincies. Op 1 januari 2004 heeft dit formeel zijn beslag gekregen door de omvorming en interne verzelfstandiging van DLG tot een agentschap van LNV. Als agentschap blijft DLG een dienst van LNV en volledig onder de ministeriële verantwoordelijkheid vallen.

Aan het hoofd van DLG staat een directeur (de heer Mulder). DLG kent een centraal apparaat, gevestigd in Utrecht, en verder vier regio's, aangestuurd door een regiomanager. De regio's zijn weer onderverdeeld in 'provinciale kantoren', aangestuurd door een accountmanager. De provincie Utrecht heeft in de praktijk vooral te maken met het 'provinciale kantoor' DLG Utrecht. De accountmanager voor Utrecht is de heer Brussée. In totaal werken er bij DLG ruim 1100 fte (per 31 december 2002).

Tussen de rijksoverheid (ministeries van LNV, VROM en VenW) en de provincies worden sinds 1995 jaarlijks afspraken gemaakt over de uitvoering door de provincies van rijksdoelen voor het landelijk gebied en de middelen die daarvoor aan de provincies ter beschikking worden gesteld. Onderdeel daarvan vormt ook de (gratis) beschikbaarstelling van (menskracht van) DLG aan de provincies voor de uitvoering.

De afgelopen jaren zijn deze afspraken gemaakt tussen de rijksoverheid en de gezamenlijke provincies en vastgelegd in een Uitvoeringscontract Rijk-IPO. In de toekomst zullen, met de introductie van opnieuw, een nieuw sturingsmodel voor het landelijk gebied, het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), meerjarige afspraken worden gemaakt tussen de rijksoverheid en individuele provincies. Voor 2003 en 2004 is al min of meer gewerkt met een Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht.

Verplichte winkelnering provincie bij DLG

Voor een belangrijk deel van de uitvoering, waarover in het Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht afspraken worden gemaakt, geldt voor de provincie Utrecht voor de realisering van rijksdoelen een verplichte winkelnering bij DLG Utrecht (deze is voor de provincie gratis; het rijk neemt de apparaatskosten van DLG voor haar rekening). Welke werkzaamheden dit zijn, wordt beschreven in de notitie. De provincie Utrecht is voor deze werkzaamheden opdrachtgever van DLG Utrecht. Jaarlijks wordt voor deze werkzaamheden een prestatie-overeenkomst gesloten tussen de provincie Utrecht en DLG-Utrecht.

DLG Utrecht voert ook werkzaamheden uit rechtstreeks in opdracht van het ministerie van LNV.

Overige werkzaamheden in opdracht van overheden

DLG heeft ook de ambitie om andere werkzaamheden uit te voeren in opdracht van overheden (ministeries, provincies, waterschappen, gemeenten etc.). DLG berekent hiervoor kostendekkende tarieven. Ook de provincie Utrecht maakt van de mogelijkheid gebruik om DLG in te schakelen voor andere werkzaamheden dan de werkzaamheden die vallen onder de verplichte winkelnering. Deze werkzaamheden zijn beschreven in de notitie.

Verhouding van de provincie tot DLG niet steeds die van opdrachtnemer en opdrachtnemer

De verhouding van provincie tot DLG is niet steeds die van opdrachtgever tot opdrachtnemer. De redenen hiervoor zijn aangegeven in de notitie. Als gevolg hiervan is vanuit de optiek van de provincies de samenwerking met en de aansturing van DLG door de provincies niet altijd optimaal.

Veranderingen positie DLG in de komende jaren

DLG heeft als agentschap, mede ingegeven door een opgelegde bezuinigingstaakstelling, de wens om efficiënter te gaan werken. Als uitvloeisel hiervan heeft DLG het voornemen haar organisatie op te schalen en primair te gaan werken met regionaal georganiseerde (een aantal provincies omvattende) eenheden, in plaats van met de huidige provinciale kantoren. Indien de regionalisatie van DLG werkelijkheid wordt, is het niet uitgesloten dat de samenwerking met en aansturing van DLG nog verder onder druk zal komen te staan.

Tegelijkertijd zal in de komende maanden door de rijksoverheid en provincies verder invulling worden gegeven aan het ILG. DLG zal ook onder het ILG naar verwachting een belangrijke uitvoeringsorganisatie blijven. Wel zal in het kader van de verdere invulling van het ILG de aansturing van en samenwerking met DLG nader worden gezien.

Daarnaast zal ook in het kader van het 'Plan van Aanpak gezamenlijke provincies en IPO Programma Andere Overheid' (d.d. maart 2004) de rol en positie van DLG tegen het licht worden gehouden. Dit zal gebeuren in de werkgroep 'Verhelderen en uniformeren toezichtsrelaties en positionering gedeconcentreerde rijksdiensten t.o.v. de provinciale organisatie'. Voorzitter van deze werkgroep is Herman Sietsma.

Deze ontwikkelingen vormen een kans voor de provincies om vanuit de provinciale optiek de samenwerking met en de aansturing van DLG te verbeteren.

Wordt geagendeerd:

ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken.

Beoogd effect

Informeren statencie Ruimte en Groen over DLG.

Bijlagen

Notitie 'Rol van van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en relatie tot de provincie Utrecht'.

Rol van van de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en relatie tot de provincie Utrecht

1. Algemeen

De Dienst Landelijk Gebied (DLG) vormt sinds de Decentralisatie-Impuls van 1995 (PS-besluit van 29-3-1995) een gezamenlijke (beleidsneutrale) uitvoeringsdienst van het ministerie van LNV en de twaalf provincies. Tot 2004 was dit nooit formeel geregeld en slechts gebaseerd op bestuurlijke afspraken tussen het ministerie van LNV en de gezamenlijke provincies. Op 1 januari 2004 heeft het eindelijk formeel zijn beslag gekregen door de omvorming en verzelfstandiging van DLG tot een agentschap van het ministerie van LNV.

Aan het hoofd van DLG staat een directeur (de heer Mulder). DLG kent een centraal apparaat, gevestigd in Utrecht, en verder vier regio's, aangestuurd door een regiomanager. De regio's zijn weer onderverdeeld in 'provinciale kantoren', aangestuurd door een accountmanager. De provincie Utrecht heeft in de praktijk vooral te maken met het 'provinciale kantoor' DLG Utrecht. De accountmanager voor Utrecht is de heer Brussée. In totaal werken er bij DLG 1144 fte (per 31 december 2002).

Bij DLG centraal werken ca. 120 mensen. Het is opgebouwd uit drie afdelingen:

1. Innovatie en Kennismanagement (ca. 35 mensen). Zij houdt zich bezig met de kennisontwikkeling binnen DLG. Onder meer PPS en GIS zijn ondergebracht bij deze afdeling.
2. Beleid en strategie (ca. 45 mensen). Zij onderhoudt via landelijke accountmanagers de contacten met de beleidsdirecties van LNV. Zij is verantwoordelijk voor de totstandkoming van de jaarlijkse prestatie-afspraken met LNV. Daarnaast maken staffuncties, zoals communicatie en juridische zaken, onderdeel uit van de afdeling. De afdeling houdt zich verder bezig met EU-fondsen.
3. Bedrijfsvoering (ca. 40 mensen). Zij is verantwoordelijk voor planning en control en facilitaire diensten.

Op de werkzaamheden die door DLG Utrecht worden uitgevoerd, wordt hieronder in de paragrafen 2 en 3 uitgebreid ingegaan.

Tussen de rijksoverheid (ministeries van LNV, VROM en VenW) en de provincies worden sinds 1995 jaarlijks afspraken gemaakt over de uitvoering door de provincies van rijksdoelen voor het landelijk gebied en de middelen die daarvoor aan de provincies ter beschikking worden gesteld. Onderdeel daarvan vormt ook de (gratis) beschikbaarstelling van (menskracht van) DLG aan de provincies voor de uitvoering.

De afgelopen jaren zijn deze afspraken gemaakt tussen de rijksoverheid en de gezamenlijke provincies en vastgelegd in een Uitvoeringscontract Rijk-IPO. (In de praktijk heeft dit 'contract' de afgelopen jaren verschillende namen en verschijningsvormen gekend). In de toekomst zullen, met de introductie van opnieuw, een nieuw sturingsmodel voor het landelijk gebied, het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), meerjarige afspraken worden gemaakt tussen de rijksoverheid en individuele provincies. Voor 2003 en 2004 is al min of meer gewerkt met een Uitvoeringscontract Rijk-provincie Utrecht. In de komende jaren zal door de rijksoverheid en provincies verder invulling worden gegeven aan het nieuwe sturingsmodel, het ILG. DLG zal ook onder het ILG naar verwachting een belangrijke uitvoeringsorganisatie blijven. Wel zal in het kader van de verdere invulling van het ILG de aansturing van en samenwerking met DLG nader worden bezien. In hoeverre dit tot een fundamentele verandering in de positie van DLG zal leiden, is moeilijk te voorspellen.

2. DLG Utrecht gezamenlijke uitvoeringsdienst van provincies en het ministerie van LNV

2.1 Verplichte winkelnering provincie Utrecht bij DLG Utrecht

Voor een belangrijk deel van de uitvoering, waarover in het Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht (voorheen Rijk-IPO) afspraken worden gemaakt, geldt voor de provincie Utrecht voor de realisering van rijksdoelen een verplichte winkelnering bij DLG Utrecht. Voor een deel vindt dit een basis in

wetten, zoals de Landinrichtingswet, de Reconstructiewet en de Wet Agrarisch grondverkeer. De provincie Utrecht is voor de werkzaamheden waarvoor de verplichte winkelnering geldt, opdrachtgever van DLG Utrecht. Jaarlijks wordt voor deze werkzaamheden een prestatie-overeenkomst gesloten tussen de provincie Utrecht en DLG-Utrecht.

Voor de volgende werkzaamheden geldt een verplichte winkelnering van de provincie bij DLG:

1. Landinrichting (inclusief Strategisch Groenproject De Venen).
DLG is verantwoordelijk voor het projectmanagement van landinrichtingsprojecten, draagt zorg voor het secretariaat van de landinrichtingscommissies en draagt zorg voor financiering van de uitvoering uit rijks gelden en bijdragen van andere partijen. In de provincie Utrecht gaat het om de volgende landinrichtingsprojecten: Lopikerwaard, Eemland, Noorderpark, Groenraven-Oost, Rak Kromme Rijn, Utrecht-West, De Venen, Pilot Vallei Zuidwest, Binnenveld-West, Langbroekerwetering en Linschoten. De projecten Pilot Vallei Zuidwest en Binnenveld-West zullen waarschijnlijk opgaan in de nieuwe organisatie voor de uitvoering van de Reconstructie. In de landinrichtingsprojecten gaat het m.n. om de realisatie van nieuwe natuur (EHS), recreatieterreinen en fiets- en wandelpaden (o.a. Randstadgroenstructuur en Vinac), landbouwstructuurverbetering en maatregelen op het gebied van water en milieu. De projecten De Venen en Langbroekerwetering zijn tevens SGB-gebieden (zie punt 4).
De provincie Utrecht heeft ook te maken met een vijftal provinciegrensoverschrijdende landinrichtingsprojecten, waarvan het voortouw ligt bij de buurprovincie. Dit betreft: de projecten Driebruggen, Bodegraven-Noord, Vijfherenlanden, Vechtstreek en Amstelland. Van de eerste drie projecten ligt het voortouw bij Zuid-Holland, voor de laatste twee bij Noord-Holland. Bij de uitvoering van deze projecten zijn respectievelijk betrokken DLG Zuid-Holland en DLG Noord-Holland, en niet DLG Utrecht. In bijlage 3 zijn de landinrichtingsprojecten en SGB-gebieden op kaart weergegeven.
2. Reconstructie Gelderse Vallei/Utrecht-Oost.
In de Reconstructiewet is opgenomen dat DLG de provincie bijstaat bij de uitvoering van haar taken. Het Reconstructiegebied, voor zover gelegen in de provincie Utrecht, is tevens een SGB-gebied (zie punt 4).
3. Grondverwerving voor rijksdoelen.
DLG verwerft de gronden voor de rijksdoelen waarover in het Uitvoeringscontract afspraken worden gemaakt. Deze rijksdoelen betreffen m.n.: landbouwstructuurverbetering, nieuwe en bestaande natuur (EHS), recreatie en landschap. De grondverwerving voor rijksdoelen vindt in de provincie Utrecht vooral plaats binnen landinrichtingsprojecten en de Reconstructie Gelderse Vallei/Utrecht-Oost. Alleen voor de realisatie van de EHS vindt ook grondverwerving plaats buiten deze projecten t.b.v. Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en het Utrechts Landschap. DLG verwerft en verkoopt gronden op naam van het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL), een ZBO ingesteld op grond van de Wet agrarisch grondverkeer.
4. Uitvoering van de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB).
Op basis van de SGB is in SGB-gebieden subsidie mogelijk voor o.m. de volgende rijksdoelen: milieukwaliteit landelijk gebied, verdrogingsbestrijding, aanleg natuurvriendelijke oevers, (recreatieve) toegankelijkheid van het landelijk gebied en proceskosten gebiedsgericht werken. De provincie is verantwoordelijk voor het aanwijzen van de SGB-gebieden. Het rijk dient de aanwijzing van de gebieden goed te keuren. De gebieden De Venen, Langbroekerwetering en het Reconstructiegebied zijn in de provincie Utrecht de SGB-gebieden. De provincie stelt voor de SGB-gebieden eens in de vier jaar een gebiedsplan op en jaarlijks een uitvoeringsprogramma. De provincie geeft jaarlijks in het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied (PUP) per gebied aan, aan welke rijksdoelen de beschikbare middelen worden besteed. DLG voert de subsidiëring uit. DLG toetst aanvragen aan het PUP, de SGB-gebiedsplannen en het SGB-uitvoeringsprogramma.
Het gebied Vijfherenlanden is een provinciegrensoverschrijdend SGB-gebied. De provincie Zuid-Holland en DLG-Zuid-Holland voeren op dit moment de regeling voor dit gebied uit. De provincie Utrecht wordt slechts geïnformeerd.
5. Inrichting nieuwe natuurgebieden voor Staatsbosbeheer (SBB) buiten landinrichting.

DLG stelt voor deze gebieden inrichtingsplannen op en draagt zorg voor de uitvoering hiervan. De natuurgebiedsplannen, die door de provincie worden opgesteld en vastgesteld, geven voor DLG het inhoudelijk kader voor de te realiseren natuurdoelen. Daarnaast wordt door de provincie Utrecht veelal ook inhoudelijke inbreng geleverd bij het opstellen van de inrichtingsplannen.

6. Uitvoering van de Subsidieregeling voor kavelruil.
De deelnemers aan vrijwillige kavelruil kunnen voor bepaalde kosten subsidie ontvangen. DLG voert deze subsidieregeling uit.

Met ingang van 2004 zijn de werkzaamheden die onder de verplichte winkelnering vallen bij DLG Utrecht, uitgebreid met werkzaamheden die voorheen in opdracht van LNV plaatsvonden. Dit betreft de volgende werkzaamheden:

7. Uitvoering van de subsidiëring van het provinciale POP (Plantelandsontwikkelingsplan).
Op basis van het provinciale programma van het POP is subsidie mogelijk voor de volgende thema's: 1) dorpsvernieuwing en cultuurhistorie, 2) opleiding en kennisverspreiding duurzame landbouw, 3) plattelandstoerisme, 4) natuur, milieu en landschap en 5) waterbeheer in de landbouw. Het POP bestrijkt het gehele provinciale platteland.
Sinds 1 april 2002 is de rijksregeling provinciale programma's van toepassing. Dit betekent dat GS jaarlijks de openstelling, de toetsingscriteria en de budgetten aan de minister van LNV doorgeven. Het komt neer op een verdeling van middelen over de bovenstaande thema's. Projecten worden bij de provincie ingediend en beleidsmatig getoetst. GS adviseert aan de minister welke projecten voorgedragen worden voor het POP. DLG voert een technische toets uit om te controleren of de aanvragen voldoen aan de Brusselse regelgeving. DLG beschikt uiteindelijk namens de minister. DLG is als betaalorgaan van het POP de enige door Brussel erkende instantie die het Brusselse geld aan de aanvragers mag uitkeren.
8. Uitvoering van de LNV-subsidieregeling voor de aankoop van natuurterreinen (PNB-subsidieregeling).
Dit betreft de subsidiëring uit LNV-middelen van 50% van de kosten van de aankoop van natuurterreinen door particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties (PNB's). In de provincie Utrecht vallen hieronder Natuurmonumenten en Het Utrechts Landschap. Daarnaast subsidieert ook de provincie Utrecht de kosten van deze aankopen voor 50%.
9. Inrichting nieuwe natuurgebieden in de uiterwaarden van de Nederrijn en de Lek (NURG).
Dit houdt in dat DLG voor deze gebieden inrichtingsplannen opstelt en zorgdraagt voor de uitvoering hiervan. Net zoals bij punt 5 geven de natuurgebiedsplannen het inhoudelijk kader voor de te realiseren natuurdoelen en wordt door de provincie veelal inhoudelijke inbreng geleverd bij het opstellen van de inrichtingsplannen.

Voor deze verplichte winkelnering worden in het Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht jaarlijks (gratis) metingen van DLG Utrecht aan de provincie Utrecht toegeedeeld. De kosten van deze metingen van DLG neemt het rijk voor haar rekening. Voor 2003 ging het om 38.700 uur.

DLG heeft de beschikking over de rijksmiddelen die op basis van het Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht aan de provincie Utrecht worden toegeedeeld voor de uitvoering van bovenstaande onderwerpen. De provincie bepaalt de besteding hiervan via de prestatie-overeenkomst en zonodig via tussentijdse afspraken. De financiering van projecten vindt in het algemeen niet alleen uit de beschikbaar gestelde rijksmiddelen plaats; ook andere partijen dragen bij.

De prestatie-overeenkomst wordt door GS vastgesteld. DLG rapporteert tenminste elk trimester over de voortgang van de uitvoering van de prestatie-overeenkomst (trimesterrapportages). DLG legt daarnaast jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de prestatie-overeenkomst. Tussentijdse bijstellingen vinden, afhankelijk van de ingrijpendheid van de bijstellingen, plaats via afspraken tussen DLG en de gedeputeerde landelijk gebied danwel in het reguliere maandelijks ambtelijke overleg tussen provincie en DLG.

2.2 Werkzaamheden DLG Utrecht in opdracht van het ministerie van LNV

DLG Utrecht voert ook werkzaamheden uit rechtstreeks in opdracht van het ministerie van LNV. Dit betrof in 2003 in de provincie Utrecht o.m. de volgende werkzaamheden: uitvoering van de subsidiëring van het provinciale POP, uitvoering van de LNV-subsidieregeling voor de aankoop van natuurterreinen, de inrichting van nieuwe natuurgebieden in de uiterwaarden van de Nederrijn en de Lek (NURG), uitvoering van het rijks POP, advisering Laser over subsidie-aanvragen Programma Beheer en voorlichting Programma Beheer, grondexploitatie, werkzaamheden op het gebied van Stad en Land, jaarlijkse voortgangsrapportages aan het ministerie van LNV en advisering van het ministerie van LNV en het IPO. Zoals hiervoor aangegeven vinden vanaf 2004 de drie eerstgenoemde werkzaamheden niet meer plaats rechtstreeks in opdracht van LNV, maar als onderdeel van de verplichte winkelnering in opdracht van de provincie.

Met de werkzaamheden rechtstreeks in opdracht van LNV waren in 2003 ca. 8000 metingen gemiddeld.

3. Overige werkzaamheden DLG (Utrecht) in opdracht van overheden

Naast de werkzaamheden die onder de Uitvoeringscontracten rijk-provincies vallen, en de werkzaamheden in opdracht van het ministerie van LNV heeft DLG ook de ambitie om andere werkzaamheden uit te voeren in opdracht van overheden (ministeries, provincies, waterschappen, gemeenten etc.). Voorwaarde is dat deze werkzaamheden aansluiten bij de kerntaken van DLG op het terrein van het landelijk gebied (zoals projectmanagement gebiedsgerichte projecten, grondverwerving en subsidiëring). DLG voert deze opdrachten uit, omdat zij niet alleen afhankelijk wil zijn van opdrachten van het ministerie van LNV en opdrachten van provincies voortvloeiend uit de Uitvoeringscontracten. DLG wil daarnaast met deze opdrachten haar kennis en vaardigheden blijven ontwikkelen. Daarbij treedt DLG als overheidsdienst niet in concurrentie met private partijen. Zodra er sprake is van concurrentie met een private partij trekt DLG zich terug. DLG voert geen werkzaamheden uit in opdracht van private partijen.

Overige werkzaamheden in opdracht van de provincie Utrecht

DLG Utrecht voert in 2003 in opdracht van en gefinancierd door de provincie Utrecht o.m. de volgende 'overige' werkzaamheden uit (c.q. heeft uitgevoerd):

1. Proces- en projectmanagement gebiedsgericht project Langbroekerwetering.
Gekozen is voor DLG vanwege haar deskundigheid op het gebied van projectmanagement van landinrichtingsprojecten/ gebiedsgerichte projecten. De keuze voor een andere partij of uitvoering door de provincie zelf was echter in principe ook mogelijk geweest.
2. De grondverwerving t.b.v. bedrijfsvergroting.
In het kader van deze gebiedsgerichte projecten De Venen, Rak Kromme Rijn en Langbroekerwetering is afgesproken dat de provincie de grondverwerving t.b.v. de vergroting van agrarische bedrijven voorfinanciert. Deze grondverwerving valt niet onder het Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht. Bedrijfsvergroting beschouwt het ministerie van LNV sinds een aantal jaren niet meer als een rijkstaak/rijksdoel. Over de voorfinanciering van de grondverwerving t.b.v. bedrijfsvergroting zijn tussen DLG Utrecht en de provincie nadere afspraken gemaakt, o.a. over welke ruilgronden en welke aankoopkosten de provincie voorfinanciert, het moment van betaling door de provincie en het moment van terugbetaling door DLG. Deze afspraken zijn door GS, gehoord de statencie Ruimte en Groen, vastgesteld. De provincie betaalt hierbij niet alleen de kosten van de grondverwerving, maar ook de kosten van de menskracht die door DLG voor de grondverwerving wordt ingezet. In de praktijk is er, vanwege de nauwe samenhang met de grondverwerving voor de rijksdoelen die in het kader van deze projecten ook door DLG plaatsvindt, in deze projecten geen andere keuze dan dat DLG de grondverwerving voor bedrijfsvergroting voor zijn rekening neemt.
3. Het ontwikkelen van een GIS-grondverwerving.
Doel hiervan is op elk gewenst moment inzicht te hebben in de stand van zaken van de grondverwerving voor 'groene' doelen en de voortgang daarvan in de voorgaande jaren. Hiermee

kan de provincie beter sturing geven aan de uitvoering van de grondverwerving. Omdat DLG nagenoeg alle grondverwerving voor deze doelen uitvoert is het het meest logisch dat DLG dit GIS-bestand ontwikkelt en in de toekomst ook beheert. DLG heeft voor haar werkzaamheden ook zelf alle belang bij het GIS-grondverwerving. Provincie betaalt de inzet van DLG-deskundigen op het gebied van GIS. Voor het overige neemt DLG zelf de kosten voor haar rekening.

4. Grondverwerving voor rijksdoelen, voorgefinancierd door de provincie Utrecht.
Om belangrijke aankoopmogelijkheden die zich voordoen, door een tekort aan rijksmiddelen, niet verloren te laten gaan, heeft de provincie besloten deze belangrijke aankopen in 2003 en 2004 voor een bedrag van € 3,0 mln. voor te financieren. Ook deze aankopen vallen niet onder het Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht. Daarom brengt DLG Utrecht in principe hiervoor ook de kosten van menskracht die door DLG Utrecht hiervoor wordt ingezet, in rekening bij de provincie. Voor deze werkzaamheden en de terugbetaling van de middelen is een aparte overeenkomst gesloten tussen de provincie en DLG/BBL. In deze eerste overeenkomst is overigens bepaald dat door DLG in dit geval de kosten van inzet van menskracht niet in rekening wordt gebracht bij de provincie (dit is echter geen garantie dat dit in de toekomst niet zal gebeuren). De keuze voor DLG ligt hier in de rede omdat DLG bij voldoende rijksmiddelen ook deze gronden zou verwerven en omdat door inschakeling van DLG met DLG c.q. het ministerie van LNV afspraken kunnen worden gemaakt over de terugbetaling van de middelen.
5. Advies over aankoopstrategie Hart van de Heuvelrug.
DLG heeft de provincie via een rapport geadviseerd over de te hanteren aankoopstrategie voor de verwerving van gronden voor de realisatie ecologische corridor over de Amersfoortsestraat in het kader van het project Hart van de Heuvelrug. De provincie heeft DLG hiervoor volledig betaald (menskracht en overige kosten). Het inschakelen van een andere partij dan DLG was in dit geval ook heel goed mogelijk geweest.

De tarieven die DLG voor de inzet van menskracht hanteert, zullen de komende jaren wijzigen. Als agentschap (met ingang van 1 januari 2004) zal DLG kostendekkend moeten werken met als gevolg dat ook alle overheadkosten in rekening worden gebracht. In eerste instantie zal dit leiden tot hogere tarieven dan de tot nu toe gehanteerde tarieven (DAR-tarieven). Uiteindelijk is het de bedoeling dat de agentschapvorming met een sterk accent op effectief en efficiënt werken leidt tot lagere overhead en dus ook tot lagere tarieven. De tarieven voor 2004 zijn op dit moment nog niet bekend. Voor de grondverwerving t.b.v. bedrijfsvergroting is voor 2004 inmiddels met DLG een afspraak gemaakt dat nog eenmaal het 'goedkope, oude' tarief zal worden gehanteerd (ca.€ 80.000 voor 1 fte).

Overige werkzaamheden DLG Utrecht in opdracht van andere overheden

DLG Utrecht voert in 2003 ook overige werkzaamheden uit in opdracht van en gefinancierd door andere overheden. Dit betreft o.m. de volgende werkzaamheden:

1. De grondverwerving voor de realisatie van het Parklandschap Groot Mijdrecht Zuid in opdracht van het ministerie van VROM.
2. Bijdrage aan c.q. menskracht voor het programmabureau Gelderse Vallei in opdracht van de Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei.
3. Bijdrage aan c.q. menskracht voor het projectbureau De Venen in opdracht van de Stichting Ontwikkeling De Venen.

4. Verhouding provincie tot DLG niet steeds die van opdrachtgever tot opdrachtnemer

De verhouding van provincie tot DLG is niet steeds die van opdrachtgever tot opdrachtnemer. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. DLG voert (voor de provincie) een aantal rijks(subsidie)regelingen uit (o.a. SGB, POP, subsidiering aankopen natuurterreinen). Dit leidt er in de praktijk soms toe dat DLG, toetsend aan de criteria van de regelingen, subsidieaanvragen afwijst terwijl de provincie dit graag anders zou zien. Dit kan zich natuurlijk ook bij de uitvoering van subsidieregelingen door andere uitvoeringsorganisaties voordoen.

2. DLG hanteert bij aankopen van landbouwgrond een strikt (LNV-)prijsbeleid, tenzij anders tussen LNV en provincie is overeengekomen in een Aankoopstrategieplan. Het hanteren van het strikte, reguliere prijsbeleid is niet altijd in overeenstemming met de wens van de provincie.
3. DLG voert ook opdrachten uit voor LNV en andere overheden. Dit heeft tot gevolg dat DLG bij de uitvoering van deze opdrachten in een andere relatie dan opdrachtnemer tot de provincie komt te staan. Tot op heden hebben zich hierbij geen spanningen voorgedaan.
4. Provincie heeft (op dit moment) niet de beschikking over de rijksmiddelen die op basis van het Uitvoeringscontract Rijk-provincie Utrecht aan haar worden toegedeeld. DLG centraal heeft de beschikking over deze middelen. Provincie bepaalt, met name in de prestatie-overeenkomst, weliswaar hoe deze middelen worden ingezet, maar DLG centraal beslist (formeel gaat het om een advies aan LNV en IPO, maar door de 'zwakke' manier waarop het IPO dit invult, komt het in de praktijk er in feite op neer dat DLG centraal beslist) gedurende het jaar over de herverdelingen van deze rijksmiddelen over de provincies (hetzij vanwege onder- of overuitputting in provincies, hetzij vanwege wijzigingen in de beschikbare rijksmiddelen). Samenhangend daarmee rapporteert c.q. verantwoordt DLG Utrecht gedurende het jaar (tenminste elk trimester) aan DLG centraal over de voortgang en de uitputting van middelen (inclusief het 'teruggeven' van middelen en verzoeken om meer middelen). Over belangrijke wijzigingsvoorstellen overlegt DLG Utrecht vooraf met de provincie Utrecht. Vanwege de herverdeling van middelen door DLG centraal is deze verantwoording voor DLG Utrecht in de praktijk belangrijker dan de verantwoording die zij aflegt aan de provincie Utrecht over de uitvoering van de prestatie-overeenkomst. In het verlengde hiervan komt de huidige praktijk er op neer dat DLG Utrecht (via DLG centraal) en niet de provincie aan LNV rapporteert c.q. verantwoording aflegt over de uitvoering van het Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht. De provincies hebben de afgelopen jaren nooit rechtstreeks aan LNV c.q. het rijk gerapporteerd over de voortgang van de uitvoering. Dit leidt er onvermijdelijk toe dat LNV in de praktijk, al dan niet impliciet, DLG aanspreekt op de voortgang van de uitvoering in plaats van de provincies. Dit maakt duidelijk dat de provincies in het kader van het ILG in de toekomst zelf de beschikking dienen te krijgen over de rijksmiddelen die aan hen worden toegedeeld, dat de provinciale DLG's alleen aan de provincies verantwoording dienen af te leggen over de voortgang van de uitvoering en dat de provincies op hun beurt rechtstreeks verantwoording dienen af te leggen aan het rijk.

5. De omvorming van DLG naar agentschap

DLG heeft per 1 januari 2004 de status van agentschap gekregen. Dit betreft een interne verzelfstandiging van DLG, hetgeen betekent dat DLG een dienst blijft van het ministerie van LNV en volledig zal blijven vallen onder de verantwoordelijkheid van de minister.

De agentschapsvorming verandert weining tot niets aan de verhouding tussen provincie en DLG, zoals hiervoor beschreven. Doel van de agentschapsvorming is, om met afwijkende beheersregels en integraal management, een meer bedrijfsmatig en slagvaardig beheer van DLG mogelijk te maken. Om te komen tot een meer resultaatgerichte aansturing, zal door DLG een stelsel van baten en lasten worden gevoerd. Daartoe zullen tussen het ministerie van LNV en DLG afspraken worden gemaakt over de door haar te leveren prestaties en te hanteren tarieven. De verhouding tussen het ministerie van LNV en DLG, alsmede de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van DLG zijn in een Aansturingsprotocol vastgelegd.

De minister zal een DLG-Raad instellen, die de minister o.a. zal adviseren over de balans tussen de jaarlijkse vraag en de beschikbare inzet van DLG. Voorts zal de DLG-Raad adviseren over de door DLG te hanteren normkosten en over de efficiëntie en kwaliteit van het DLG-apparaat vanuit het belang van de opdrachtgevers en afnemers bij een kwalitatief goede dienstverlening. De DLG-Raad zal bestaan uit een onafhankelijke voorzitter en vier leden, die voor de helft op voordracht van de gezamenlijke provincies en voor de andere helft op voordracht van de gezamenlijke rijkspartijen (LNV, V&W en VROM) door de minister zullen worden benoemd en kunnen worden ontslagen.

Februari 2004, Dienst Ruimte en Groen

Bijlagen

Bijlage 1. Overzicht werkzaamheden DLG Utrecht in 2003

Bijlage 2. Globaal overzicht van de totale taakstelling rijksdoelen en provinciaal doel bedrijfsvergroting.

Bijlage 1

Overzicht werkzaamheden DLG Utrecht in 2003

	Beschikbare rijksmiddelen 2003 (€x1000)	Indicatie geplande/ verwachte inzet van menskracht door DLG Utrecht in 2003 (mensuren)
<u>Werkzaamheden DLG Utrecht vallend onder het Uitvoeringscontract rijk-provincie Utrecht met verplichte winkelnering provincie</u>		
Landinrichting	5.020	21.500
Reconstructie Gelderse Vallei	48	5.200
Grondverwerving voor rijksdoelen	12.700	9.200
Uitvoering Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB)	896	2.100
Inrichting nieuwe natuur voor SBB buiten landinrichting	35	p.m.
Uitvoering subsidieregeling kavelruil	80	300
Overig	-	400
Totaal	18.719	38.700
<u>Werkzaamheden DLG Utrecht in opdracht van het ministerie van LNV</u>		
Uitvoering van het provinciale en rijks POP	1.400	3.000
Subsidiëring aankopen natuur	p.m.	200
Inrichting nieuwe natuur in uiterwaarden (NURG)	10	100
Programma Beheer	-	1.800
Grondexploitatie	-	1.700
Jaarlijkse voortgangsrapportages aan LNV	-	300
Advisering aan LNV en IPO	-	1.000
Overig	-	p.m.
Totaal	1.410	8.000
<u>Overige werkzaamheden DLG Utrecht in opdracht van provincie Utrecht</u>		
	Vergoeding door opdrachtgever in 2003 (€)	
Projectmanagement Langbroekerwetering	110.000	1.800
Grondverwerving t.b.v. bedrijfsvergroting	75.000	1.325
Ontwikkelen GIS-grondverwerving	22.700	p.m.
Grondverwerving rijksdoelen voorgefinancierd door provincie	0	p.m.
Advies over aankoopstrategie Hart van de Heuvelrug (Agenda 2010)	19.700	475
Advies over Nieuwe Hollandse Waterlinie (Agenda 2010)	p.m.	128
Totaal	227.400	Ca. 4.000
<u>Overige werkzaamheden DLG Utrecht in opdracht van andere overheden</u>		
Grondverwerving Parklandschap GMZ i.o.v. VROM		p.m.
Programmabureau Gelderse Vallei i.o.v. St. Vern. Geld. Vallei		800
Projectbureau De Venen i.o.v. St. Ontwikkeling De Venen		2.100
Overig		p.m.
Totaal		Ca. 3.000

Bijlage 2

Globaal overzicht van de totale taakstelling rijksdoelen en provinciaal doel bedrijfsvergroting (per 31-12-2002)

Het overzicht van de rijksdoelen beperkt zich tot de taakstelling voor:

- realisatie nieuwe natuur (EHS) en recreatie (terreinen en wandel- en fietspaden) en
- de grondverwerving t.b.v. landbouwstructuurverbetering en overige doelen.

De realisatie van nieuwe natuur vindt plaats door grondverwerving (en inrichting) en overdracht aan een terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie, danwel door de inrichting door particulieren van hun eigen (landbouw)gronden als nieuw natuurgebied. De realisatie van recreatie vindt plaats door grondverwerving (en inrichting) en overdracht aan de eindbeheerder (meestal recreatieschappen).

De taakstelling voor het provinciaal doel bedrijfsvergroting betreft:

- de grondverwerving t.b.v. bedrijfsvergroting in De Venen, Rak Kromme Rijn en Langbroekerwetering

	Totale taakstelling binnen landinrichting en Reconstructie (ha)	Taakstelling daarbuiten (ha)	Totale taakstelling provincie Utrecht (ha)	Gerealiseerde taakstelling (gronden zijn verworven) (ha)	Nog te realiseren taakstelling (ha)
Rijksdoelen					
Realisatie nieuwe natuur	6.000	4.200	10.200	4.000	6.200
Realisatie recreatie	1.600	0	1.600	400	1.200
Grondverwerving t.b.v. landbouwstructuurverbetering	1.100	0	1.100	900	200
Grondverwerving t.b.v. overige doelen	1.000	0	1.000	700	300
Subtotaal rijksdoelen	9.700	4.200	13.900	6.000	7.900
Provinciaal doel					
Grondverwerving t.b.v. landbouwstructuurverbetering	400	100	500	100	400
Totaal	10.100	4.300	14.400	6.100	8.300